

30^e z. jaar B Wereld Contact Groep zondag 04-11-2012

Deut. 6,2-6 en Markus 12,28b-34 (preektekst Thea Berendsen)

Ze zijn tegenwoordig erg in:

reclames in televisiespotjes die ons aanmoedigen om vooral veel van onszelf te houden: met een creme-pje, met een snoepreisje dat je het Zwitserleven gevoel verschaft, een Monatoetje, of een kop instant soep op een bepaald moment van de dag, ervan verzekerd dat je altijd even Apeldoorn kunt bellen als het toch nog ergens mis mocht gaan.

Vooraf van jezelf houden dus, is het motto. En waarom?

Omdat ik het waard ben! U toch ook! zo verzekert ons o.a. een voormalige ster van het witte doek, tegenwoordig model voor een cosmetisch product.

Houden van jezelf, dat is waar de nadruk op ligt.

Is daar iets mis mee? zo kun je je afvragen.

We gaan even terug naar wat Jezus volgens Marcus daarover heeft gezegd, dezelfde woorden die we overigens ook hoorden in de eerste lezing van daarnet.

We beginnen met het volgens Jezus eerste gebod: "Gij zult de Heer, uw God, beminnen met heel uw hart, heel uw ziel, heel uw verstand en geheel uw kracht. "

Nou, dat klinkt als een klok!

Maar... vond ik vroeger als kind van God houden al een lastig begrip, dat onderscheid tussen hart, ziel en verstand, dat begreep ik eerlijk gezegd nog veel minder. Waren er dan drie manieren van houden van?

Liefhebben met je hart, ja, dat begreep ik nog wel, want je zag vaker een hartje in de boom gekerfd of ergens anders op gekrast en opgroeiend herkende je dat al rap als een teken van verliefdheid.

En de uitdrukking was bovendien, dat je je hart aan iemand verloren had.

Maar liefhebben met je verstand?

Volgens mijn vader (en ik vond dat hij het kon weten) stond je verstand dan juist op nul.

En dan had je nog dat liefhebben met de ziel. Dat was helemaal raadselachtig.

Wat was die ziel eigenlijk voor een ding?

Ja, je kon een zwart zieltje krijgen als je veel dingen deed die niet mochten.

Maar hoe dat zieltje er uitzag, of waar het ergens zat?

We hebben het nu trouwens alleen nog maar over het eerste gebod, maar in een adem noemde Jezus daar nog iets achteraan:

"Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.

Er is geen ander gebod voornamer dan die twee."

Laten we heel even in vogelvlucht kijken hoe aan het eerste gebod doorheen de geschiedenis inhoud is gegeven.

In de loop der tijden heeft een hartstocht voor het goddelijke veel mensen gedreven tot ongelooflijke prestaties, maar ook tot ongeloofwaardige gedragingen.

Bij dit laatste ging het om mensen die zichzelf vergoddelijkten en die door anderen gediend wensten te worden.

Dat gaf al vroeg in de tijd een machtsstrijd
bij het verdelen van rangen en standen binnen de Kerk.
Het waren monniken die beseften dat **dit** niet de bedoeling was
en die zich in de vierde eeuw terugtrokken in de woestijn
om naar Jezus voorbeeld sober te leven en te mediteren.

Later in de tijd zouden Ierse monniken in kleine bootjes de wereldzeeën opgaan
en zich in hun bekeringsdrang t.o.v. de heidenen in allerlei avonturen storten
ter meerdere eer en glorie en uit liefde voor God.
Nog weer later schiepen Middeleeuwse bouwers kathedralen vanuit diezelfde drang.
Iedereen meende zo op de een of andere wijze iets van liefde voor God te laten zien.

In mijn jeugdjaren kwam geleidelijk aan steeds meer de nadruk op **naasteliefde** te liggen.
Je moest van je naaste houden, je hebben en houwen met hem delen.
Je moest je schamen dat er honger was in de wereld terwijl jij het zo goed had, dus:
opeten die boterham!

Die nadruk op naasteliefde kwam voort uit een generatie
die geschrokken de balans had opgemaakt van die bittere Tweede Wereldoorlog:
concentratiekampen die ontmanteld werden,
ondenkbare wreedheden die werden onthuld.
Dit nooit meer, was alom de gedachte. Het moet anders, beter kunnen.
Er werd hard gewerkt aan de wederopbouw van het land en aan een sociaal evenwicht.

Het is een fenomeen van de jaren negentig dat van Jezus woorden:
je naaste liefhebben als jezelf,
met name dat "jezelf" het overleefd heeft.
Nogmaals... daar is op zich niks mis mee, maar van je naaste houden als van jezelf
is **toch** een heel ander verhaal.
En het is juist **dat** wat in een adem wordt genoemd
met het houden van en het dienen van God.
Alle regels die daar niet mee te maken hebben zijn van ondergeschikt belang.

Nou, da's mooi. Daar kunnen we ons mogelijk best allemaal in vinden.
Maar... God liefhebben, onvoorwaardelijk, met alles wat in ons is...
iemand die we niet zien, niet horen,
alleen maar kennen via de verhalen en zijn woord uit de Schrift,
hoe moet dat dan eigenlijk?

Daarop hebben we al lang ooit een antwoord gehad,
bij de uittocht van het Hebreeuwse volk uit Egypte
en hun doortocht naar het land dat hen was toegezegd.
Toen al hoorden we God bij herhaling zeggen,
dat we vreemdelingen niet slecht mogen behandelen, weduwen moeten ondersteunen,
en, niet te vergeten en in het licht van vandaag belangrijk,
dat we wezen moeten opvangen, herbergen en bijstaan, een thuis bieden.
Dat staat gelijk met: van God houden.

En daarom wil ik nu graag het woord gaan geven aan de heer Ed van Leuteren die ons zal gaan laten horen en zien hoe wij daartoe in de gelegenheid worden gesteld.

Het woord en beeld is aan de heer van Leuteren van de Stichting HAS.